

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Akčný plán pre otvorenú vedu na roky 2026 - 2028	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☒ Materiál nelegislatívnej povahy
	☐ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia/ implementácia práva EÚ
<i>V prípade transpozície/implementácie uveďte zoznam transponovaných/implementovaných predpisov:</i> Nevzťahuje sa	
Termín začiatku a ukončenia PPK	november 2025
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	december 2025
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	február 2026

2. Definovanie problému
Európska komisia už od roku 2012 presadzuje otvorený model vedy a výskumu a odporúčala členským štátom formulovať a zaviesť národné stratégie v tejto oblasti. Národná stratégia pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2028 a Akčný plán pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2022 boli schválené uznesením vlády Slovenskej republiky č. 317 zo dňa 9. júna 2021. Akčný plán pre otvorenú vedu na rok 2024 bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 108 zo dňa 21. februára 2024. Základným problémom, ktorý sa predkladaným materiálom rieši, je nedostatočne koordinovaná a nerovnomerná implementácia princípov otvorenej vedy na úrovni výskumno-vývojových a vysokoškolských inštitúcií v Slovenskej republike. V súčasnosti nie je zabezpečený systematický a jednotný prehľad o miere uplatňovania otvoreného prístupu k vedeckým publikáciám a výskumným dátam ani o dostupných inštitucionálnych kapacitách a infraštruktúre pre otvorenú vedu. Podpora otvoreného publikovania a správy výskumných dát je realizovaná rozdielne, čo vedie k nerovnakým podmienkam medzi inštitúciami. Princípy otvorenej vedy nie sú zároveň dostatočne integrované do mechanizmov hodnotenia výsledkov výskumu a vnútorných politík inštitúcií, čo obmedzuje ich motivačný účinok. Akčný plán pre otvorenú vedu na roky 2026 – 2028 je vypracovaný práve s cieľom adresne riešiť uvedené problémy prostredníctvom koordinovaných opatrení na národnej aj inštitucionálnej úrovni. Cieľom Národnej stratégie pre otvorenú vedu na roky 2021 – 2028 je vytvoriť udržateľný model participácie všetkých aktérov výskumu a vývoja v SR na implementácii globálnych princípov otvorenej vedy, šírenia, vzájomnej výmeny, opätovného využívania a sprístupnenia výsledkov výskumu a vývoja v SR a podporiť tak rozvoj domácej a medzinárodnej vedeckej spolupráce, spolupráce verejného a súkromného sektora, skvalitnenie vedeckej infraštruktúry, vzdelávanie nových generácií výskumných pracovníkov a vysokoškolských učiteľov a vytvorenie prostredia pre kvalitné strategické riadenie výskumu a vzdelávania. Ciele Národnej stratégie pre otvorenú vedu sa naplňajú prostredníctvom akčných plánov. Predkladaný Akčný plán pre otvorenú vedu na roky 2026 – 2028 je v poradí štvrtým akčným plánom v tejto oblasti.
3. Ciele a výsledný stav
Účelom Akčného plánu pre otvorenú vedu na roky 2026 – 2028 je pokračovať v procese implementácie princípov otvorenej vedy do slovenského výskumno-vývojového priestoru v súlade s dlhodobými prioritami Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030. Akčný plán pre otvorenú vedu 2026 – 2028 stavia na výsledkoch úspešne splnených úloh, kladie si za cieľ dokončiť úlohy prenesené z predchádzajúceho obdobia a stanovuje v rámci realizácie Národnej stratégie pre otvorenú vedu 2021 – 2028 ďalšie kroky smerujúce k naplneniu jej opatrení.
4. Dotknuté subjekty
Medzi dotknuté subjekty patria: vedecké a akademické inštitúcie, vedecko-výskumní a akademickí pracovníci, vysokoškolskí študenti, organizácie pre vedu a výskum (APVV, Výskumná agentúra, Slovenská inovačná a energetická agentúra a ministerstvá), vláda a výkonná moc, základné a stredné školstvo, knižnice, archívy,

múzeá a galérie, vydavatelia publikácií vo forme otvoreného prístupu, verejnosť, podnikateľské subjekty vykonávajúce výskum a vývoj.

5. Alternatívne riešenia

Nulový variant: Absenciou akčného plánu na roky 2026 – 2028 sa preruší kontinuálne plnenie úloh definovaných v Národnej stratégii pre otvorenú vedu a nebude umožnený otvorený prístup k poznatkom vedy v súlade s trendami EÚ, čo bude negatívne vplyvať na výskumno-vývojové prostredie na Slovensku.

Alternatívny variant: Budú realizované aktivity v rámci schváleného projektu „Národný ekosystém otvorenej vedy – otvorené publikovanie bez bariér“, t. j. centrálny finančný fond na publikovanie v režime zlatej cesty otvoreného prístupu (gold open access publishing), systém kontinuálneho monitorovania a vyhodnocovania trendov otvoreného publikovania a platforma na poskytovanie online kurzov z oblasti otvorenej vedy pre akademickú a vedeckú komunitu v SR.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov? ☐ Áno ☒ Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

7. Transpozícia/implementácia práva EÚ

Uveďte, či v predkladanom návrhu právneho predpisu dochádza ku goldplatingu podľa tabuľky zhody, resp. či ku goldplatingu dochádza pri implementácii práva EÚ.

☐ Áno ☒ Nie

Ak áno, uveďte, ktorých vplyvov podľa bodu 9 sa goldplating týka:

8. Preskúmanie účelnosti

Povinnosť vypracovať a predložiť vláde SR „Návrh Akčného plánu pre otvorenú vedu na roky 2026 – 2028“ vyplýva z bodu B.4. uznesenia vlády SR č. 317 z 9. júna 2021 v znení bodu B.1. uznesenia vlády SR č. 366 zo 4. júla 2025.

Vyhodnotenie plnenia úloh Akčného plánu pre otvorenú vedu na roky 2026 – 2028 je v uznesení tohto materiálu stanovené do 31. marca 2029.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

*** posudzovanie sa týka len zmien v I. a II. pilieri univerzálneho systému dôchodkového zabezpečenia s identifikovaným dopadom od 0,1 % HDP (vrátane) na dlhodobom horizonte.

9. Vybrané vplyvy materiálu

Vplyvy na rozpočet verejnej správy	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☒ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☒ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
v tom vplyvy na rozpočty obcí a vyšších územných celkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií v prípade vybraných opatrení ***	☐ Áno		☐ Nie
Vplyvy na limit verejných výdavkov	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na podnikateľské prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
z toho vplyvy na MSP	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Áno		☐ Nie

Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Materiál je posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	☐ Áno		☐ Nie
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☒ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho			
vplyvy služieb verejnej správy na občana	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky

Zdroje financovania na realizáciu Akčného plánu pre otvorenú vedu na roky 2026 – 2028 sú zabezpečené zo štátneho rozpočtu v rámci limitov kapitoly MŠVVaM SR a z európskych zdrojov v rámci schváleného projektu „Národný ekosystém otvorenej vedy – otvorené publikovanie bez bariér“ a nezakladajú tak nové, resp. nekryté vplyvy na rozpočet verejnej správy.

Výška finančných zdrojov, ktoré sa plánujú použiť na plnenie akčného plánu je vyčíslená v Analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu.

11. Kontakt na spracovateľa

Mgr. Martin Šponiar, PhD., Odbor implementácie štátnej politiky výskumu a vývoja, sekcia výskumu a vývoja, Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR, martin.sponiar@minedu.sk

Mgr. Jitka Dobbersteinová, Odbor podpory otvorenej vedy, Centrum vedecko-technických informácií SR, jitka.dobbersteinova@cvtisr.sk

12. Zdroje

- Slovensko, ktoré si verí – Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií 2030;
- Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky 2021 – 2027 (SK RIS3 2021+);
- Odporúčanie Komisie (EÚ) 2018/790 z 25. apríla 2018 o prístupe k vedeckým informáciám a ich uchovávaní;
- Moderné a úspešné Slovensko;
- European Commission: Open Science.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. 193/2025

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné ☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie ☒ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov

Komisia žiada v doložke vybraných vplyvov upraviť bod 2. Definovanie problému v súlade s pravidlami Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov.

Odôvodnenie: Text v tomto bode neuvádza žiadne konkrétne body, ktoré chce predkladaný materiál riešiť, ale popisuje ciele národnej stratégie a čo presadzuje Európska komisia od roku 2012.

Stanovisko predkladateľa

Definovanie problému v bode 2. bolo na základe odporúčania Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov doplnené v súlade s pravidlami Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

V analýze vplyvov v tabuľke č. 1/A predkladateľ kvantifikoval výdavky v sume 160 tis. eur v roku 2026 a v sume 5,4 mil. eur ročne v rokoch 2027 a 2028 a v sume 10 mil. eur v roku 2028. V časti 2.2.4 sú v bode č. 2 kvantifikované aj výdavky v rokoch 2026 a 2027 nad rámec výdavkov kvantifikovaných v tabuľke č. 1/A. Komisia žiada predkladateľa jednoznačne uviesť, že tieto výdavky nie sú súčasťou celkovej alokácie Akčného plánu. Zároveň je potrebné vypracovať sumárnu tabuľku, kde bude plnenie jednotlivých úloh rozčlenené do jednotlivých rokov v súlade s tabuľkou č. 1/A. Komisia tiež upozorňuje, že Akčný plán obsahuje 16 úloh, pričom iba 4 z nich majú výdavky s nimi súvisiace kvantifikované v analýze vplyvov. V tejto súvislosti je potrebné v materiáli jednoznačne uviesť, že plnenie zvyšných úloh nebude zakladať ďalšie požiadavky na rozpočet verejnej správy.

Stanovisko predkladateľa

Výdavky uvedené v tabuľke v časti 2.2.4 v bode č. 2 (Projekcia nákladov na rok 2028), t. j. náklady na roky 2026 a 2027 sú už zahrnuté v rámci výdavkov na plnenie úlohy AP č. 6 Zadefinovať centrálny finančný mechanizmus na publikovanie v režime zlatej cesty otvoreného prístupu (gold open access publishing) a sú už teda súčasťou celkovej alokácie Akčného plánu. Zároveň slúžia pre výpočet indikatívnej výšky financovania v roku 2028 zo zdrojov Akčného plánu Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií 2030, ktorý počíta s projektovanými výdavkami na rok 2028 vo výške 4 611 608,50 € (RP na prvku 0HU0202) a takto indikovaný rozpočet je uvedený aj v tabuľke č. 1/A. Táto skutočnosť je uvedená na s. 6 v Analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu.

Bola spracovaná sumárna tabuľka finančného plnenia jednotlivých úloh AP rozčleneného po rokoch v súlade s tabuľkou č. 1/A, ktorá je súčasťou Analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu v bode 2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie na str. 4.

V rámci bodu 2.2.4. Výpočty vplyvov na verejné financie na str. 4 Analýzy vplyvov na rozpočet verejnej správy, na zamestnanosť vo verejnej správe a financovanie návrhu je uvedená informácia, že plnenie úloh AP bez indikovaného vplyvu na rozpočet verejnej správy, t. j. úlohy č. 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15 a 16, bude naďalej zabezpečované v rámci plnenia bežných úloh vyplývajúcich zo Štatútu Centra vedecko-technických informácií Slovenskej republiky a teda nebude zakladať ďalšie požiadavky na rozpočet verejnej správy. Táto skutočnosť bola zároveň uvedená aj v rámci vlastného materiálu na str. 12.

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. (v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

☐ Súhlasné

☐ Súhlasné s návrhom na dopracovanie

☐ Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: